

STANDPLAATS PEKING

Omfloerste zon

"'t Zijn zotten die in de warmte werken", luidt de kop van een artikel dat ik heb toegestuurd gekregen, geknipt uit een Vlaamse krant. De tropische temperaturen in West-Europa schaden de gezondheid van de werkende mens, betoogt de schrijver. Het lijkt erop dat deze kennis nog niet tot de Chinezen is doorgedrongen. In de meeste kantoorgebouwen in de hoofdstad Peking brandt al maanden tot diep in de avond licht. De vijfdaagse werkweek wordt kennelijk genegeerd want ook in het weekeinde zijn de kantoren bemand en wordt de telefoon beantwoord. Zijn dit overijverige werknemers die een hoger hartritme, stijging van de bloeddruk, leverstoornissen en zoutverlies voor lief nemen om hun bazen te plezieren? Of willen ze misschien een extra forse bonus opstrijken met nieuwjaar?

Peking zucht immers al sinds juni onder een aanhoudende hittegolf met amper een dag - de nacht inbegrepen - onder de dertig graden en het einde is volgens de deskundigen nog niet in zicht. Begin juli bedroeg de gemiddelde temperatuur gemeten over tien aaneengesloten dagen 35 graden, waarbij het kwik op enkele dagen het 38 gradenstreepje voorbij is gegaan. Weerkundigen hebben berekend dat 1997 daarmee de heetste zomer kent sinds 1943 toen zelfs de veertig graden werd overschreden. Dat laatste kan overigens dit jaar ook wel het geval zijn geweest, maar een dergelijke 'politiek niet correcte' temperatuur is sinds de communisten in 1949 in China de macht hebben overgenomen niet meer toegestaan. Het geheim achter deze ingreep van hoger hand op de onkreukbaar geachte thermometer is dat de overheid de arbeiders vrijaf moet geven als buiten de veertig graden wordt bereikt. 'We kennen hier dus een hete 39 graden en een hele hete 39 graden', aldus een schouderophalende Europese bedrijfsleider.

Het zijn overigens niet zozeer de hoge temperaturen die de krap behuisde Pekinezen slapeloze nachten bezorgen. Het is hier dag na dag benauwd zoals normaal tegen een onweersbui aan. De hitte gaat gepaard met een relatieve vochtigheid van in de regel meer dan negentig procent en zit meer dan eens dicht tegen de honderd procent van regen aan. Wat Peking dezer dagen nog onleefbaarder maakt, is de gigantische luchtvervuiling. Geen stralend blauwe hemel hier, maar grauwwitte luchten zoals in Nederland op sombere novemberdagen. Vaak is er door de smog nog geen vijfhonderd meter zicht. De ondergaande zon ziet er dagelijks uit als een omfloerste, soms roodgekleurde bal die de laatste restjes energie van de bevolking mee de nacht in lijkt te voeren.

Na het vallen van de avond verzamelen de burgers van Peking zich in de straten. Ze brengen kleine krukjes mee of zetten zich op de lage hekjes die staan om de grasveldjes waar jongens en meisjes een balletje trappen. Tot diep in de nacht wordt majong gespeeld of Chinees schaak. De laatste nieuwtjes worden uitgewisseld, ook door een groep van vijftien reguliere bedelaars voor de deur die in een ronde kring op het trottoir is gaan zitten. Veel hoofdstedelingen zitten inmiddels 's avonds gewoon maar wat te dommelen en hebben nog geen puf meer zichzelf koelte toe te waaien met de waaier die ze routinematig bij zich hebben gestoken.

Onder het licht van de straatlantaarns zitten regelmatig mensen te lezen. Een beeld dat doet denken aan het 'arme' China van twintig, dertig jaar geleden toen er in de huizen nauwelijks lampen waren en studenten 's avonds hun huiswerk bij straatverlichting moesten maken. 'Nu zijn er wel lampen, maar 's avonds om een uur of acht valt in de meeste woonwijken de stroom uit', zegt kleine Zhang, de werkster die nu overdag als secretaresse bij een bedrijf werkt. Na een uur poetsen gaat ze deze weken dan ook niet naar huis maar terug naar kantoor. 'Thuis valt niets te beleven. De televisie doet het niet als er geen stroom is en op kantoor is het tenminste koel door de aircondition', verduidelijkt Zhang die gezien de enorme hoeveelheid lampen die in de kantoorgebouwen branden deel uitmaakt van een grote groep gelijkgezinden die zo zot nog niet blijken te zijn.